

PROGRAM PRAKTYKI OGÓLNOPEDAGOGICZNEJ

STUDIA II STOPNIA

/ Opracowano w Katedrze Pedagogiki i Edukacji Zdrowotnej Instytutu Pedagogiki UMCS
przez dr A. Bochniarz, i dr A. Grabowiec /

30-godzinna praktyka ogólnopedagogiczna może być realizowana w szkołach ponadpodstawowych, w których studenci poznają różne aspekty rzeczywistości szkolnej ze szczególnym uwzględnieniem pracy wychowawcy klasy.

Cele praktyki :

- wieloaspektowe poznawanie rzeczywistości edukacyjnej i codziennej pracy nauczycieli-wychowawców w konfrontacji z wiedzą teoretyczną;
- zastosowanie wiedzy w praktyce, przećwiczenie umiejętności nabytych w trakcie kształcenia akademickiego oraz zdobycie nowych - w zakresie pracy dydaktycznej i wychowawczej;
- refleksja na temat etycznych wymiarów pracy nauczyciela;
- wzmocnienie motywacji do zdobywania kompetencji zawodowych w dalszym kształceniu akademickim.

Zadania dla studentów:

a) Szkoła jako instytucja oświatowa:

- zdobycie informacji na temat prawnych i finansowych podstaw funkcjonowania szkoły oraz jej miejsca w systemie oświatowym (kompetencje dyrektora i rady pedagogicznej, statut szkoły, budżet itd.);
- zdobycie informacji na temat sytuacji zawodowej nauczyciela w świetle przepisów oraz w praktyce oświatowej (status zawodowy nauczyciela, prawa i obowiązki, stopnie i warunki awansu zawodowego);
- współpraca szkoły z innymi instytucjami oświatowo-wychowawczymi, kulturalnymi itp. – poznanie związków i zakresu współpracy.

b) Rola i zadania wychowawcy w organizowaniu pracy wychowawczej z klasą:

- przeprowadzenie rozmowy z wychowawcą klasy na temat jego funkcji, zadań, czynności oraz napotykaných problemów w codziennej pracy;
- poznanie dokumentacji prowadzonej przez wychowawcę (dziennik lekcyjny, arkusze ocen, dziennik zajęć indywidualnych itp.);
- zapoznanie się z planem pracy wychowawczej wybranej klasy (analiza planu w odniesieniu do potrzeb i właściwości rozwojowych uczniów, tematyka godzin wychowawczych, organizacja życia wewnętrznego klasy), ze szczególnym uwzględnieniem zajęć związanych z planowaniem dalszego kształcenia i kariery zawodowej;
- obserwacja godziny wychowawczej (analiza celów lekcji, stosowanych metod, atmosfery, relacji wychowawca-uczniowie);
- przeprowadzenie samodzielnie 1 godziny wychowawczej z wykorzystaniem metod aktywizujących. Po przeprowadzonej lekcji należy: zebrać informacje zwrotne od

uczniów, opiekuna praktyk oraz dokonać autoewaluacji - wnioski zapisać pod scenariuszem (zadanie obowiązkowe).

c) Proces kształcenia

- hospitacje lekcji przedmiotowych pod kątem ładu i dyscypliny na lekcji - obserwacja i analizowanie działań prewencyjnych nauczyciela, zachowań zakłócających uczniów, reakcji nauczyciela (rodzaj ingerencji, ich skuteczność), przyczyny zachowań zakłócających uczniów (zbieranie informacji od uczniów, nauczyciela);
- zapoznanie się z Wewnątrzszkolnym Systemem Oceniania.

d) Wychowawcze oddziaływanie na uczniów w procesie nauczania:

- analiza „Programu wychowawczego szkoły” (celów, zadań);
- analiza rzeczywistej realizacji programu wychowawczego i jego skuteczności w kontekście szkolnych warunków wychowania.
- hospitacje lekcji z różnych przedmiotów ze zwróceniem uwagi na realizację celu wychowawczego;
- analiza działań wychowawcy klasy na rzecz stymulowania rozwoju i integracji grupy oraz ocena ich skuteczności;

e) Wspieranie uczniów:

- poznanie metod i form pomocy uczniom z trudnościami w uczeniu się;
- analiza i ocena działań pomocowych szkoły wobec uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi;
- zapoznanie się z formami pracy z uczniami szczególnie uzdolnionymi. Ocena działań szkoły w tym zakresie;
- zapoznanie się z zadaniami innych pracowników szkoły (pedagoga, psychologa) oraz zakresem ich współpracy z wychowawcą klasy.

f) Samorządność i organizacja czasu wolnego uczniów:

- zapoznanie się z zasadami działania i organizacją samorządu uczniowskiego;
- zapoznanie się z ofertą zajęć pozalekcyjnych w szkole (koła zainteresowań, zespoły artystyczne, zajęcia sportowe, organizacje młodzieżowe, imprezy i wycieczki) - w miarę możliwości obserwacja zajęć pozalekcyjnych, pomoc w przygotowaniu i udział w imprezie szkolnej.

g) Formy współdziałania rodziców ze szkołą:

- zebranie informacji na temat form kontaktu z rodzicami, wzajemnych oczekiwań, sytuacji wymuszających natychmiastowy kontakt wychowawcy klasy z rodzicami oraz analiza trudności doświadczanych przez nauczyciela w kontakcie z rodzicami. W miarę możliwości uczestniczenie w zebraniu z rodzicami.

h) Bezpieczeństwo i profilaktyka w szkole:

- zapoznanie się z zasadami BHP obowiązującymi w szkole;
- zebranie informacji na temat opieki zdrowotnej w szkole (główne zagrożenia zdrowia, np. choroby przewlekłe, zaburzenia odżywiania) oraz form pomocy młodzieży;

- zapoznanie się możliwościami i formami udzielania pomocy rodzinom patologicznym i dysfunkcyjnym oraz formami współpracy szkoły z instytucjami pomocy społecznej;
- zapoznanie się ze sposobami zapobiegania i przeciwdziałania agresji oraz ocena skuteczności programów profilaktycznych w tym zakresie;
- analiza i ocena działań szkoły dotyczących promocji zdrowia i profilaktyki zachowań ryzykownych.

3. Warunki zaliczenia praktyki:

Zaliczenia praktyki dokonuje uczelniany opiekun na podstawie:

- Dziennika praktyk ilustrującego wykonanie zadań przez studenta;
- Dokumentacji wykonania zadań zgodnie ze wskazaniem uczelnianego opiekuna praktyki;
- Wypełnionego przez szkolnego opiekuna „Zaświadczenia o odbytej praktyce”.

Student przed rozpoczęciem praktyki ogólnopedagogicznej powinien nawiązać kontakt z nauczycielem-opiekunem i wspólnie ustalić harmonogram przebiegu praktyki, zapewniający realizację wszystkich zadań określonych w szczegółowym programie praktyki.

WARUNKI ZALICZENIA PRAKTYKI – ZADANIA OBOWIĄZKOWE:

1. Samodzielne przeprowadzenie godziny wychowawczej według oryginalnego scenariusza (w dokumentacji należy przedstawić scenariusz godziny wychowawczej wraz z uwagami po realizacji).
2. Miniopracowanie na temat zapobiegania i przeciwdziałania różnego rodzaju zachowaniom ryzykownym.
3. Miniopracowanie na temat pracy z uczniem ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.

MATERIAŁY POMOCNICZE DO ZADAŃ

I. Scenariusz godziny wychowawczej – wzór

Schemat scenariusza zajęć:

1. Tytuł i temat zajęć (adresat).
2. Cele formułowane z perspektywy ucznia
3. Czas zajęć, potrzebne materiały, aranżacja przestrzeni.
4. Przebieg zajęć (dokładny opis czynności nauczyciela i uczniów), ewentualnie załączniki.

Opracowany scenariusz godziny wychowawczej (wybór tematu powinien być dostosowany do oczekiwań uczniów oraz uzgodniony z wychowawcą klasy) należy przedstawić do akceptacji szkolnemu opiekunowi praktyk.

Po przeprowadzonej lekcji wskazane jest zdobycie opinii nauczyciela obecnego podczas prowadzonej przez studenta godziny wychowawczej. Informacje te należy umieścić pod scenariuszem godziny wychowawczej.

II. Wskazówki do sporządzenia miniopracowań

- a) Miniopracowanie na temat zapobiegania i przeciwdziałania różnego rodzaju zachowaniom ryzykownym

Należy zebrać za pomocą różnych metod (obserwacja, rozmowy z nauczycielami, uczniami, pedagogiem/psychologiem szkolnym, analiza dokumentów) jak najwięcej informacji dotyczących zapobiegania i przeciwdziałania różnego rodzaju zachowaniom ryzykownym. Należy zapoznać się z programami profilaktycznymi realizowanymi w szkole.

- b) Miniopracowanie na temat pracy z uczniem ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi

Poznając sytuację szkolną ucznia ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi należy wziąć pod uwagę m.in.:

- informacje i zalecenia zawarte w opinii/orzeczeniu z poradni pedagogiczno-psychologicznej i w innych dokumentach;
- funkcjonowanie ucznia na lekcjach z różnych przedmiotów;
- udział ucznia w zajęciach rewalidacyjnych;
- rozmowę z nauczycielem o dostosowaniu wymagań edukacyjnych do indywidualnych potrzeb psychofizycznych i edukacyjnych ucznia;
- wyniki w nauce.